

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 21.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
23. MAJA (MAYO) 1957

Spomenik v sreih

Stara navada je, da narodi postavljajo spomenike zaslužnim možem, junaškim vojskovodjem in zmagovalcem, postavljajo pa tudi skupne spomenike celim armadam ali v spomin na pozamezne pohode. Ti spomeniki iz kamna ali bron, železa ali cementa stoje tako sredi narodovega življenja, da vsem rodovom izpričujejo slavno preteklost.

Našim fantom in možem, ženam in dekletom, ki so padli v krvavih letih revolucije na Slovenskem, našim junakom, ki jim je oči zagrnila prst že po končani svetovni vojni, vsem tem našim bratom in sestram spomenika še nismo postavili. Ne zato, ker bi se zavedali, da takšne spomenike iz kamna ali bron razjeda čas, pač pa zato, ker se nam je ves čas zdelo, da nobeno človeško deo ne bi znalo zajeti vsega, kar ob slehernem letnem spominu na naše žrtve čutimo. Tisti dnevi vetrinjske groze so v vsakem izmed nas zapustili neko nepopisno globoko, v srce zgrajeno misel žalosti, pobožnega spomina in goreče molitve za pokoj duš vseh padlih. V nemi žalosti smo obstali takrat drug ob drugem, se pogledali v oči, iz katerih je privrela solza razočaranja in bolesti, in tako tesno stoječi med seboj smo postavili najlepši spomenik, kar so ga naši pokojni mogli misliti: ustvarili smo skupnost enakoh čutečih in mislečih ljudi, katerih pot je bila jasna, tako v preteklosti kakor v bodočnosti.

Sklep Narodnega odbora za Slovenijo, da se prvo nedeljo v juniju praznuje žalni dan slovenskega naroda, je bil za nas zgodovinski ukaz, katerega doslej še nihče ni preklical in nihče tudi zaničal. In ko smo komaj dobro stopili na svobodna tla tostran morja, je slovenski narod v Veliki črni maši za pobite Slovence našel besedni izraz junijskih čustev: v pesmi, kakor jo poznamo samo mi Slovenci, so se vrstile melodije domačnosti in lepote, prošnji izrazi in molitveni vzdih, mogočni koraki živih in mrtvih borec, slavospevi in žalostinke. Takrat smo do kraja spoznali, da so temelji naše emigracije v naših žrtvah, katerih trpljenja in gorja ne smemo pozabiti. Ne zaradi maščevalnosti, ampak da se ob njih učimo ljubezni do domovine, do rodnega kraja in družine, da ob njih vztrajamo v borbi do konca. Te borbe pa konec še ni.

Letos poteka dvanajst let, odkar so odšli bataljoni na zadnji marš. Leto za letom smo jih spremljali. Zbrali smo se, da se kot družina za velike praznike spet snidemo skupaj pri eni in isti mizi. Združila nas je proslava, včasih bolj veličastna včasih manj, a združila nas je, ker smo tako vsi hoteli. Nismo prišli v dvorano kritično ocenjevat nastop, pač pa iskat besed in pesmi, ki so se najbolj ujemale z našim razpoloženjem. Tisti dan bi morda rajši ta ali oni oče, ta ali ona mati sedela doma in tiho sama zase pretakala solze za sinom, ker ga ne bo nikdar več. Tisti dan bi se premo go dekle rajši zateklo v samotno kapelico in zmolilo Oče naš za pokojnega fanta, ki jim je bil vzor junaka in bodočega družinskega očeta. Tisti dan bi se fantje, ki so se rešili, rajši zbrali pri enem izmed njih in obujali spomine na posamezne marše, na zasede in napade in imena mrtvih soborcev bi kar vrela iz njihovih ust.

Vsakdo bi lahko ta dan po svoje počastil, res je. A vezi tistega nevidnega spomenika, ki smo ga tedaj na vetrinjskem polju postavili, ne popuste in ne pustile na bodo; te nas drže skupaj najmočnejše prav tisti junijski žalni dan, naš narodni Vernih duš dan, ker vedo, da bomo le kot ena sama velika družina vzdržali borbo do kraja.

Naš spomenik in sreih smo postavili na rodni tleh slovenske zemlje. Zato iz njega veje slovenski duh, pa naj bomo kjer koli. Naš duh pa hoče najti izraza v slovenskem okolju, katerega tudi sredi tujega sveta lahko ustvarimo. In takšno okolje je vsakokratna letna proslava junijskih žrtv.

Svobodna Slovenija, ki se skupaj z vsem slovenskim narodom klanja spominu junakov protikomunistične borbe in še posebej domobranskim bataljonom, izreka vročo željo in prošnjo, da ne bi nikdar prišel čas, ko bi junijska proslava postala komurkoli breme in da se ne

“ZELIMO, DA BI NIKDAR VEČ NE BILO REVOLUCIJE”

IZJAVLJA PREDSEDNIK GENERAL ARAMBURU

Prejšnji petek in soboto je predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu prebil na obisku v južnih argent. provincih Neuquen in Rio Negro. Bil je v mestih Neuquen, Fuerte General Rocca, Carmen de Patagones in Viedma, odkoder se je vrnil v Buenos Aires. Med obiskom je imel dva govora. Prvega v Neuquenu, drugega pa v mestu Viedma.

V govoru v Neuquenu je med drugim dejal, da v času, ko narod pričakuje važne odločitve, dostikrat ljudje slišijo glasove, ki so daleč od tega, da bi dajali narodu pravo smer, ampak ustvarjajo zmedo, ne grade, ampak razdirajo. Zmeda, razdiranje in rušenje ter napadi pa niso najboljši program za Argentino. Priznava, da imajo politične skupine polno pravico do kritike, toda skupine, ki ne znajo ničesar drugega kot samo kritizirati, same pa nimajo nobenega programa, s tem samo odkrivajo svojo idejno siromaštvo. Toda kljub temu ima osvobodilna revolucija vero v bodoče ustavne vlade. Tem bo sedanja vlada izročila oblast ob določenem dnevu. Zatem je naglašal potrebo po graditvi demokratske domovine ter omenjal nujnost spremembe ustave. Kajti, če bi novo dobo začeli s staro ustavo, bi se dežela kmalu znašla znova v revoluciji. Po volitvah, ki bodo sledile spremembi ustave, se bo vojska umaknila v vojašnice ter bo spoštovala izraz narodne volje. Opozarja pa politične skupine, da osvobodilna revolucija zahteva trajne rešitve, ne pa začasnih.

V nadaljnjih izjavah je omenjal izvajanje raznih gospodarskih načrtov. Povedal je, da je vlada že razpisala licitacijo za zgraditev velike električne vodne centrale Chocón na reki Limay. Ta električna centrala bo imela zmogljivost 700.000 kilovatov s povprečno

proizvodnjo električne energije 2.800 milijonov kilovatnih ur na leto. Ta elektrarna bo lahko dovajala električni tok celo v Bs. Aires. Električna centrala Chocón je prva od štirih takih central, ki jih bodo zgradili v Argentini. Vse skupaj bodo imele zmogljivost dva milijona kilovatov ter bodo proizvajale električnega toka letno 9 milijonov kilovatnih ur.

V mestu Viedma je pa v govoru naglašal veliko nalogo, ki jo imajo province v življenju republike.

Opozarjal jih je tudi na odgovornost, ki jo imajo. Zato je poveljal vsem na srce, naj pazijo koga bodo poslali v ustavodajno skupščino. Federalizem mora namreč biti realnost, ne pa samo na papirju. Nastopil je proti temu, da bi bila država absoluten gospodar. Ker je tako bilo, zato je pa tudi toliko stvari ostalo neizvršenih. V provinci mora gospodariti in vladati provincijska vlada in razmahniti se mora privatna iniciativa.

Končno je omenjal tudi sed, notranje-politično situacijo v Argentini. Dejal je, da trenutno republika doživlja čudne stvari. Prehodna vojaška vlada se bori, da bi republiki povrnila resnično demokracijo, nasprotno pa gotovi politiki ustvarjajo pogosto vtis, da jim je ljubša diktatura. Predsednik izjavlja, da se popolnoma zaveta težnje teh besedi. Zatem pa je naglašal znova, da sed. vlada hoče uvedbo popolne svobode, da pri volitvah ne bo imela nobenih svojih kandidatov in da bo izročila oblast na dan, kakor je napovedala Vlada, želi samo to, da bi v republiki nikdar več ne bilo revolucije. Zato pa naj ljudstvo pri volitvah v ustavodajno skupščino popravi napake preteklosti.

Obrambni pakti zahodnega sveta

Svobodni zahodni svet se je po drugi svetovni vojni zaradi komunistične nevarnosti, ki mu grozi od ZSSR in njene imperija satelitov, povezal v vrsto obrambnih paktov, ki imajo poleg vojaškega tudi socialni, politični in gospodarski značaj. Zahodni svet je ugotovil, da komunistične nevarnosti ne bo mogoče uničiti samo z vojaško silo, pač pa da se bo treba z njo boriti tudi na vseh ostalih področjih življenja. Zato imajo vsi zahodni obrambni pakti v svojih določilih tudi gospodarske, socialne in politične obveznosti ter zato povezujejo podpisnice takorekoč v meddržavne enote s skupnimi sredstvi za doseg skupnega cilja.

OZN

Organizacija Združenih narodov, ki šteje trenutno 80 članov, katerih število pa se veča z nastajanjem novih držav iz bivših kolonij, ki jih Varnostni svet, oz. Glavna skupščina ZN, sprejema v članstvo te organizacije, je telo svetovnega značaja, v katerem po naključju dogodkov druge svetove vojne sedijo predstavniki svobodnega in zasužnjenege dela zemeljske oble. Ta organizacija si je našla ob ustanovitvi leta 1944. v San Franciscu za cilj zavarovati svet pred nadaljnimi vojnami in si zamislila idealistično ureditev sveta. Hitro je postalo jasno slehernemu zapadnemu državljanu, da je do take ureditve še daleč, ali pa je sploh nemogoča, to pa predvsem zaradi dejstva, da je svet z železno zaveso razdeljen na dve nezdružljivi polovici, na zahodni demokratski svet in na vzhodni komunistično-diktatorski.

Svobodni svet se je zato zaradi svoje obrambe povezal v več krajevnih obrambnih paktov, in sicer: NATO, SEATO, BAGDADSKI PAKT, MEDAMERIŠKI OBRAMBNI PAKT. Vzhodni komunistični svet pa je z ZSSR, kot središčem, povezal v svoje obrambne pogodbe: varšavski pakt, posamezne pogodbe Moskve z svropskimi sateliti, obrambni pakt z rdečo Kitajsko.

Sredi med obema skrajnostima pa so se ustvarile obrambne pogodbe tkzv. bi nikdar pojavila ovira, ki bi zasenčila veličino, ljubezen in spoštovanje, katero zasluži naš narodni Vernih duš dan.

nevtralnih narodov, kakor: Arabska liga in bandunške države v južni Aziji.

NATO

Severno-atlantska obrambna organizacija (North Atlantic Treaty Organization) zajema: Anglijo, Belgijo, Dansko, Francijo, Grčijo, Island, Italijo, Kanado, Luksemburg, Nizozemsko, Norveško, Portugal, Turčijo, USA in Zahodno Nemčijo. Petnajst držav z USA na čelu je v tej organizaciji povezanih v enega vojaško, gospodarsko in politično najmočnejših protikomunističnih blokov. Glavna stebra NATO sta USA in Zahodna Nemčija, najbolj nezanesljiva je Francija.

Jugovzhodno - azijski obrambni pakt (Southeast Asiatic Treaty Organization) povezuje: Anglijo, Avstralijo, Filipine, Francijo, Novo Zelandijo, Pakistan, Tajland in USA. Osem držav jugovzhodne Azije je ustvarilo močan protikomunistični blok na tem delu sveta, tudi z USA na čelu. Anglija in Francija sta vstopili kot bivši kolonialni sili na tem področju, Anglija zlasti zaradi Singapurja. Področje tega pakta je, zemljepisno vzeto, skoro dvakrat večje od obrambnega področja NATO, je pa zato raztrgano zaradi morij in vmesnih držav, ki se niso hotele priključiti. Sem spada Nehrujeva Indija. Edini državi tega pakta, ki sta na azijskem kontinentu, sta Tajland in Pakistan, medtem ko so Filipini, Avstralija in Nova Zelandija kot otoki naravne letalonosilke za obrambo jugovzhodne Azije. V to področje spada ta Formoza in Japonsko otočje, ki zapirata rdeči Kitajski vrata na Tih ocean.

BAGDADSKI PAKT

Nevarnost, da bi se komunistem polastil bogatih petrolejskih vrelcev na Srednjem Vzhodu, od katerih je odvisno oskrbovanje zahodne Evrope in s tem vojaških sil NATO, je bila glavni povod za sklenitev te obrambne pogodbe, v katero so vstopile: Anglija, Irak, Iran, Pakistan, Turčija in USA šele po sueški krizi. Vodstvo, ki ga je prej imela Anglija, je sedaj prevzela USA. Vojaško samo Turčija predstavlja resno silo.

Ta tri obrambna področja so povezana med seboj preko držav, ki so članice vsaj dveh paktov: USA in Anglija sta članici NATO, SEATO in Bagdadskega

pakta; Turčija je članica NATO in Bagdadskega pakta; Pakistan je član SEATO in Bagdadskega pakta.

MEDAMERIŠKI OBRAMBNI PAKT

V Medameriškem obrambnem paktu so povezane vse države severne, srednje in južne Amerike, razen Kanade na severu, ki se še vedno prišteva k britanskemu imperiju. Ta medameriška obrambna zveza povezuje trenutno vse ameriške države v glavnem le za urejevanje medsebojnih sporov, ter je dokazala svojo učinkovitost ob protikomunističnem uporu v Gvatemali. Nemahtne zasluge ima pri rušenju diktatur, ki od časa do časa provcitajo v srednje in južnoameriških državah. Članice te zveze so se obvezale boriti se proti komunistični nevarnosti v lastnih državah, glede skupne borbe proti komunizmu, ki bi jim grozil od zunaj, predvsem v vojaškem smislu pa še nimajo izdelanega pravilnika.

OBRAMBNA JUŽNEGA ATLANTIKA

Prvi tak poskus povezave posameznih področij na obeh ameriških kontinentih se sedaj dogaja v Buenos Airesu, kjer se je preteklo sredo začela vojaška konferenca med Argentino, Brazilijo, Paragvayem in Urugvayem. Uradni naziv te konference je: “Pripravljalni sestanek za študij oporišč za obrambo južnega Atlantika” (Preparatory meeting to study the bases for the defence of the South Atlantic).

Na konferenco je prišlo 60 vojaških strokovnjakov iz teh držav in iz USA. Vodstvo argentinske delegacije ima letalski brigadir Heriberto Ahrens, šef argentinskega glavnega koordinacijskega štaba. Brazilsko delegacijo vodi admiral Renato de Almeida Guillobel, urugvayski šef vojaškega štaba gral. Rafael Millans, paragvajsko pa šef štaba gral. Leodegardo Cabello. Kot opazovalec se udeležuje konference predsednik ameriške obrambne zveze gral. Lemuel C. Shepherd.

Navzoče delegate je pozdravil argentinski predsednik gral. Aramburu, podpreds. viceadmiral Rojas, ki se konference udeležuje kot šef pomorskih operacij, pa jo je začel s kratkim nagovorom. Vodja argentinske delegacije Ahrens je predsednik zasedanja te konference, ki bo trajalo štirinajst dni.

Delegacije štirih južnoameriških držav imajo namen proučiti obrambne možnosti južnega Atlantika in povezati v enoto ta del sveta zlasti v vojaškem oziru tudi z ostalimi južnoameriškim državami. Južni Atlantik bo v primeru nove svetove vojne igral važno vlogo, ker “bo sueški prekop prav gotovo zaprt, panamski prekop pa praktično brez vrednosti,” kakor je poudaril admiral de Almeida Guillobel. Ta konferenca pred (Nadaljevanje na 4. strani)

147 ANIVERSARIO DE LA REVOLUCION DE MAYO

Toda la República se apresta para celebrar un nuevo aniversario de la gloriosa fiesta patria — la Revolución de 25 de Mayo de 1810, cuando los grandes patriotas Argentinos como Manuel Belgrano, creador de la bandera Nacional, Mariano Moreno, Cornelio Savendra y otros formaron entonces el primer gobierno nacional argentino y rompieron los vínculos de la esclavitud política de los Argentinos al imperio español.

Desde aquel tiempo empezó la Argentina su marcha de constante progreso y bienestar.

Este año el gobierno nacional quiere dar a los actos para el día 25 de Mayo especial significado. A las 11 del mismo día se oficiará un solemne tedum en la iglesia Catedral con la presencia del primer magistrado el general Pedro Eugenio Aramburu y vicepresidente con tradmiral Isaac Rojas, con formación de tropas, y al que se invitará también a los ministros de los Poderes Ejecutivo y Judicial, autoridades nacionales y eclesiasiticas y al cuerpo diplomático extranjero.

Finalizada la ceremonia religiosa, será entonado el Himno Nacional Argentino en la Plaza de Mayo. Despues habrá un desfile militar en la Plaza citada, mientras que aviones de la Fuerza aérea volarán sobre el lugar.

147 OBLETNICA MAJSKE REVOLUCIJE

Vsa republika se pripravljala na proslavo nove obletnice Majske revolucije, t. j. zgodovinskega dne 25. maja leta 1810, ko so veliki argentinski rodoljubi kot Manuel Belgrano, ustanovitelj argentinske narodne zastave, Mariano Moreno, Cornelio Saavedra in drugi ustanovili prvo narodno argentinsko vlado ter pretrgali vezi političnega suženjstva s španskim imperijem. Od tedaj naprej je Argentina nastopila svojo pot stalnega napredka in blagostanja.

Nacionalna vlada hoče proslavam Majske revolucije to leto dati še poseben pomen. Ob enajsti uri dop. bo v buenosaireski katedrali slovesen Te Deum. Navzoč bo predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu s podpredsednikom kontraadmiralom Izakom Rojas-om. Povabljeni bodo tudi vsi ministri, civilni, vojaški ter cerkveni dostojanstveniki in člani diplomatskega zbora.

Po končani cerkveni slovesnosti bodo na Majskem Trgu zaigrali argentinsko narodno himno, nato bo pa na istem trgu vojaška parada. Trg bodo med tem preletela letala argentinskega vojaškega letalstva.

IZ TEDNA V TEDEN

V Čilu je prejšnji torek predsednik republike odprl novo zasedanje narodnega kongresa. Navzoči so bili vsi poslanci, razen komunistov. Ti so sejo bojkotirali, ker je vrhovno volilno sodišče razveljavilo mandate dyema komunističnima poslancema. Nacionalna falanga, ki jo vodi znani senator dr. Frey in je pri zadnjih volitvah dosegla od vseh strank največji uspeh, se bo preimenovala v krščansko demokratsko stranko. — V Čile je prispel na obisk k svojemu sinu Davidu Montgomeriju britanski maršal Bernard Montgomery. Čilska vlada ga je proglasila za državnega gosta. Britanski maršal je prišel v Čile v glavnem, da vidi svojo šest mesecev staro vnukinjo Arabello. Njegov sin je v Čilu šef trgovskega oddelka pri petrolejski družbi Shell Chile Limited.

Brazilski parlament je zavrnil vladno zahtevo po odvzemu poslanske imunite- te opozicionalnemu poslancu Carlosu Lacerdi, ki je bil obtožen veleizdaje zaradi tega, ker je objavil besedilo poročila brazilskega veleposlaništva v Bs. Airesu zun. min. v Rio de Janeiro. V njem so bile navedbe o stikih nekaterih brazilskih javnih funkcionarjev s Peronom. — Večernik “O Globo” poroča, da je zvedel, da vsaj dve tajni peronistični radijski postaji dnevno oddajata svoja poročila.

Predsednik USA Eisenhower je od narodnega kongresa zahteval odobritev vseh predloženih postavk za narodno

obrambo, ki dosegajo astronomsko višino 45 milijard dolarjev. Naglašal je, da za obrambo domovine ne sme biti “znizanih cen”. Opozarjal je tudi na strahsen vojaški potencial, s katerim razpolaga Sovjetska zveza ter na nevarnost, da “sovjetski despoti lahko napravijo največjo neumnost in sprožijo svetovni vojni spopad.”

Guy Molletova vlada v Franciji je padla. Od parlamenta je zahtevala odobritev novih davkov, poslanci so se pa temu uprli. Predsednik vlade je sklenil zahtevati zaupnico, parlament mu je pa ni dal. Guy Mollet je takoj obiskal predsednika republike Cotyja in mu predložil kolektivno ostavko svoje vlade.

Papež Pij XII. je sprejel v daljši avdijenci poljskega primasa kardinala Stefana Wyszyńskyja.

Istega dne je papež objavil tudi novo encikliko Invicti Athletas Cristi, v kateri poziva vernike, ki tpe preganjanje, naj ostanejo zvesti veri. Za vzgled jim postavlja poljskega duhovnika Andreja Bobolo, ki so ga kozaki 16. maja 1657 mučili ter zaradi vere tudi ubili.

Aldo Zolli je novi predsednik italijanske vlade. Je krščanski demokrat in je vlado sestavil samo s poslanci in senatorji te stranke. Ta vlada naj bi ostala na oblasti samo do prihodnjih volitev.

Anglija ima sedaj tudi svoje atomsko bombo. V tihomorskem otočju Christmas so jo preizkusili prejšnji teden.

Tehten prispevek k naši zgodovini

Prav te dni prebiram novo izdajo argentinske zgodovine: Historia de la nación argentina, ki jo izdaja Academia Nacional de la historia. V štirinajstih debelih zvezkih, ki so doslej izšli, je nakopičeno ogromno tvarine o argentinski preteklosti, napisane večinoma po članih Zgodovinske akademije, strokovnjakih za posamezne panoge, ki jih delo obravnava. Človeka preseneča, s kako vestnostjo se pisatelji trudijo, da dajo tudi manj pomembnim dogodkom in osebnostim veljavo in s tem prostor, ki jim gre v narodni zgodovini.

Če bi bili mi Slovenci delali tako, bi bilo tudi naše narodne zgodovine za veliko debelih knjig. Pa nismo. Smo preveč pozabljeni. Ne le manj pomembne osebnosti, ampak celo marsikateri veliki naši preteklosti so odšli od nas brez najtrajnejšega spomenika, ki jim ga narod more dati: dobrega življenjepisa, ki pravično oceni njihovo delo in zasluge in jim tako določi v zgodovini mesto, ki jim pripada. Mi jih lepo popopljemo, opravimo zanje osmino, potem pa konec. Le pogledimo: Jeran in Marn, komaj kdo izmed živčih pozna njuni imeni. Niti Mahnič in Misija nista na boljšem, pravtako oba Lampeta. Kdo ve kaj več o prvaku Bleiweissu, dr. Šusteršiču, dr. Žitniku? Komaj je nadškof Jeglič dobil življenjepisa, ki je bolj plod pietete in osebnih žrtev življenjepisa, kakor pa oddolžitve naroda možu, ki mu je bil nad tri desetletja vladika in knez. Celo dr. Korošec še nima življenjepisa.

Vemo, da so nastale razmere v marsičem prekrizale že narejene načrte, marsikaj pa smo zamudili in se morda ne bo dalo več popraviti.

Danes smo samo mi, ki živimo v svobodi, v stanju pisati nepristransko narodno zgodovino. Doma se mora zgodovinsko dejstvo prilagoditi ukaznemu modelu ali pa sploh zamolčati.

Msgr. Škerbec, ki živi na svobodnih ameriških tleh, je eden onih, ki je čutil dolžnost, da zakrije del vrzeli na tem področju, v okviru zgodovinskih dogodkov, ki jih je on, kot eden redkih preostalih, sam doživljal. Več dejstev mu daje legitimacijo za to. Sedanjim sedemdesetletnik je sam osebno doživljal dobo našega katoliškega gibanja, ne kot opazovalec, ampak kot eden najaktivnejših sodelavcev in organizatorjev tega gibanja na verskem, gospodarskem, prostnem in politično-socialnem terišču. Že kot šolarček je v svoji domači fari videl, kako so se pod valom novega navdušenja začele rušiti stare magnatske trdnjave in kako so zaživele nove organizacije, prve v deželi. Kot dijak je bil med malo skupino katoliško borbenih fantov, kot vojak načelen katoličan, kot duhovnik idealen borec za vse, kar je bilo dobro na narod. V najdelikatnejših dneh naše politične in gosp. preteklosti je bil on sredi dogodkov, poznal dobre in slabe lastnosti ljudi prav do podrobnosti in mnogokrat posegal aktivno v potek dogodkov.

Težava pri pisanju takega dela je brez dvoma v tem, da so i njemu i tistim, ki bi hoteli preveriti njegova doganjanja, nedostopni viri, ki so podlaga vsakega zgodovinskega dela; pisec sam priznava, da je tako.

Kljub temu neizogibnemu nedostatku nam je pisec podal veliko slik iz naše preteklosti, za katere marsikdo sploh vedel ni, ali pa so mu obledele ali pa bile pod drugačnim vidikom prikazane.

Obletnica kolegija "Sv. Jakoba" v Madridu

V začetku maja je akademski kolegij sv. Jakoba v Madridu obhajal, ob prisotnosti primasa Španije, desetletnico obstoja.

Kolegij je ustanovila in vzdržuje "Obra Católica de Asistencia Universitaria", da nudi možnost študija visokošolcem, beguncem iz držav, kjer vlada komunizem. Skozi kolegij je šlo več sto begunskih visokošolcev, pripadajočih 12 različnim narodnostim. Slovencev je bilo tam nad 30.

Kolegij apostola Jakoba je ustanova, ki je dajala kolegijalcem ne le možnost, da končajo študij, temveč tudi priliko, da se katoliško formirajo in da pridejo v stike s predstavniki španskega kulturnega življenja.

Kolegij so vzdrževali španski katoličani, kljub skromnim sredstvom, s katerimi razpolagajo. Ustanovil se je na pobudo Ruiza Gimeneza, kasnejšega španskega poslanika pri sv. stolici ter prosvetnega ministra in dinamičnega Sancheza Bella, ki je znan po južni Ameriki, ker vodi "Instituto de Cultura Hispanica" v Madridu. Predsednik Obre je Otero Navascues, eden najvidnejših mož v španski KA, poznan po svoji dejavnosti v mednarodnih katoliških krogih, v znanstvenem svetu pa po svojih raziskovanjih na področju optične fizike.

Posebno zaslužnje so si pridobili španski katoličani za pomoč izobraženskemu naraščaju zaslužjenih narodov — in s tem narodom samim, ker so to pomoč nudili že leta 1947, ko mnogi drugi še niso imeli niti jasnih pogledov na komunizem, kaj šele, da bi videli potrebo pomoči. Vsega priznanja vredno je, da je "Obra Católica de Asistencia universitaria" kljub stalnim gospodarskim težavam vedno ohranila popolno neodvisnost od ustanov, ki bi ji lahko nudile denar, pa bi morda hotele imeti

Škerbec je nemara poslednji, ki nam je kot očividec o tem lahko kaj napisal. Osebo prijateljstvo, ki je vezalo Škerbca z dr. Šusteršičem in dr. Lampetom, odseva tudi v njegovem delu. Gotovo je, da o obeh teh možeh, zlasti pa o Šusteršiču, v naši zgodovini še ni vse napisano, kar bi moralo biti. Dr. Šusteršič je imel zadnja leta svojega javnega dela veliko dobrih prijateljev, ki so mu ostali zvesti do smrti, pa tudi veliko nasprotnikov. Ne le med pristaši drugih strank in nazorov, ampak tudi v lastnih vrstah se marsikdo ni strinjal z njegovo politično linijo. Tu je bil vzrok razkola v Slovenski ljudski stranki, ki je potisnil dr. Šusteršiča popolnoma v ozadje.

Msgr. Škerbec, kot zvest prijatelj Šusteršičev, porabi že v prvem delu vsako priliko, da bi pomagal Šusteršiču iz pozabe, v katero ga je potisnila vihra političnih bojov. Brez dvoma bomo o tem imeli priliko še govoriti, ko bomo dobili v roke napovedani drugi del Škerbčevega Pregleda. Marsikdo se je pri branju prvega dela vznevoljil ob par delikatnih mestih, ki jih pisec omenja, pa bi bilo bolje, če bi jih ne. Če kažemo na madeže na pročelju sosedove hiše, naša zato še ne bo nič bolj bela.

Z velikim zanimanjem pričakujemo drugega zvezka, ki bo posegel v dobo naše neposredne preteklosti, kjer so se odigrali za naš narod prevažni dogodki.

(Pregled novodobnega slovenskega katoliškega gibanja. 1. del Spisal Matija Škerbec. Samozaložba. Cleveland, USA. 1956.) —i.e.

besedo tudi pri idejnem vodstvu kolegija.

V kakšnem vzdušju so živeli tam kolegijalci, kako so se formirali? Slovenici, ki so prišli v kolegij, so izhajali iz katoliških študentovskih organizacij, torej so že imeli neko orientacijo in so to še naprej poglobljali v lastnih organizacijah. Vendar pa je mogel vsakdo, ki je hotel s tem, kar mu je nudil kolegij, svoje obzorje zelo razširiti s spoznavanjem španskega kulturnega sveta in velike katoliške tradicije španskega naroda.

V samem kolegiju so včasih nastajala

BRALI SMO...

"KAKO DOLGO ŠE"

V začetku leta smo poročali o silni podražitvi tiskarskih stroškov in zlasti papirja. Ta podražitev je zadela posebno male liste, pa tudi veliki so jo precej občutili. Zaradi zvišane cene papirju je moralo veliko angleško pisanih listov prenehati celo v Severni Ameriki. Tako je bilo leta 1938 v Wisconsinu v Sev. Ameriki 327 listov. To število se je do danes znižalo na 281, cene papirju so pa bile pred 20 leti 55 dolarjev za tona, danes pa stane ena tona papirja 200 dolarjev.

Podražitev cene papirju in ostalih tiskarskih potrebščin je med drugim zadela tudi slovenski tisk v Severni Ameriki, ki ima poleg tega še ta problem, da se število naročnikov vedno manjša, ki se rojaki utaplajo v tujem jezиковnem morju.

Tako je list "Enakopravnost", ki je 39 let izhajal kot "napredno glasilo" v Clevelandu dne 1. aprila t. l. prenehal izhajati. Svoje naročnike je prepustil čikaški "Prosveti", če jo bodo seveda hoteli prejemati v nadomestilo.

V zvezi s tem dogodkom je "Am. domovina" dne 5. IV. t. l. objavila uvodnik "Kako dolgo še". V njem med drugim navaja dejstva, ki veljajo tudi za slovenske naseljence po drugih deželah. Tako pravi:

"V letih po drugi svetovni vojni sta prenehala kot samostojna lista "Ameriški Slovenec" in milvaški "Obzor", popolnoma ugasnil pa je "Proletarec". Newyorški "Glas naroda" je že zaspal, pa se po napori Mrs. Krasne prebudil in izhaja sedaj dvakrat na teden kot izključno novičarski list.

Da je "Enakopravnost" bila v težavah, je bila javna tajnost ne samo v Clevelandu, ampak tudi drugod, kjer so list brali, vendar je njena smrt slovensko javnost v Clevelandu močno zadela. Vsakemu zavednemu Slovincu, pa naj že bo "napreden" ali ne, je težko, ko vidi, da je ugasnil slovenski list. Njegova smrt nas opominja, da se bližamo v tej deželi svoji narodni smrti z dokaj naglimi koraki.

Jedro slovenskih naselencev v Združenih državah tvorijo oni, ki so prišli

SLOVESNA ZADUŠNICA

za pred 12 leti pri Pliberku in v drugih krajih pobito hrvatsko mladino je bila v nedeljo 19. maja v buenosaireski frančiškanski baziliki. Ob tej priložnosti je imel spominski cerkveni govor o. dr. M. Kelava, med mašo je pa pel zbor župnije sv. Telma pod vodstvom dirigenta g. prof. M. Kovačeca in ob spremljavi orkestra.

Zadušnico je organiziral Hrvatski demokratski odbor v Argentini.

trenja zaradi ostrega nacionalizma nekaterih skupin, a to se je po nekaj letih ublažilo in je končno skoro izginilo.

Splošno špansko okolje je gotovo vplivalo na vse: španski narodni značaj je nekaj posebnega in nihče, ki tam živi, se ne more odtegniti povsem njegovemu vplivu. Svetovnonazorno je to okolje katoliško; uradna desničarska politična ideologija falange ali manj vidni tokovi liberalizma ne morejo zabrisati tega katoliškega značaja.

Slovenski katoličani moramo biti hvaležni španskim, da so nudili delu našega izobraženskega naraščaja možnost študirati in rasti v tem okolju.

preko oceana že v letih pred prvo svetovno vojno. Ti so sedaj vsi stari nad šestdeset let, njihovo življenje gre v zaton, z njim pa tudi življenje ameriške Slovenije.

Povojni slovenski dotok v Združene države in Kanado je nekatere slovenske naselbine okrepil in poživil, v Kanadi celo nekatere na novo ustvaril. Čeprav je bil ta dotok sorazmerno šibek — v Združene države je v vseh teh letih prišlo okoli 4.000 oseb slovenskega rodu — je vendar do neke mere podaljšal življenje slovenske narodne skupnosti v tej deželi.

Novi naseljenci so dali na primer St. Clair Ave, znova slovensko lice, tu mislimo, le na slovensko govorico, ki je pred njihovim prihodom že kar močno zamrla. Tod je nastal nov slovenski pevski zbor "Korotan", v Collinwoodu pa je oživelo Dramatska društvo "Lilija." Novo slovensko življenje se čuti tudi v Chicagu okoli sv. Štefana in v manjši meri celo v New Yorku. V Torontu v Kanadi je nastala nova slovenska fara z lastno novo cerkvijo in lepo cerkveno dvorano.

Priznati je treba, da po naših naselbinah ni več tiste živahnosti, ki smo jo poznali v letih pred vojno, ko je bil naš stari slovenski rod še mlad ali vsaj mlajši, priznati pa je prav tako treba tudi to, da slovensko življenje po teh naselbinah še polje. Slovenska pesem še živi, slovenska beseda je še živa na odrih naših narodnih domov, slovenska beseda je še vedno močno upoštevana v naših cerkvah. Slovenski listi še izhajajo!

Kot vsaka živa stvar se tudi ameriška Slovenija otepa smrti, skuša svoje življenje čim bolj podaljšati.

Kaj ji lahko pri tem pomaga, kaj škodi?

Ker so naše sile iz dneva v dan manjše, jih je treba združevati, druženje na vseh poljih, kjer je le mogoče. Pevska in igralska društva bodo obstala le, če bodo dobila nov dotok, nove moči iz vrst novodošlih, slovenski narodni domovi bodo ostali slovenski le, če bo vanje zahajal slovenski rod, v slovenskih cerkvah se bo slovenska beseda ohranila le, dokler bo za njo potreba, slovenski listi bodo izhajali le, dokler bo med nami dovolj takih, ki jih bodo pripravljali in za nje tudi nekaj žrtvovati, ne pa jih samo brati!

Truditi se moramo vedno sprte brate spravljati, razbitine vezati, kjer je le mogoče. Poudarjajmo ob vsaki priložnosti ono, kar nas veže, ono, kar nas druži, izogibajmo pa se vsemu, kar bi nas moglo spriti.

Ne predlagamo nobene načelne in svetovnonazorne nejasnosti ali kompromi-

ARGENTINA

Minister za vojsko gen. Arturo Osorio Arana je prejšnji četrtek izročil predsedniku republike generalu Aramburuju ostavko na položaj min. za vojsko. Isto je storil tudi drž. podtajnik v tem min. gen. Leguizamón Martínez. Gen. A. Osorio Arana je bil po zmagi osvobodilne revolucije leta 1955 postavljen za interventorja v provinci Bs. Aires. Po odstopu ted. min. za vojsko gen. Bengoe ga je pok. predsednik gen. Lonardi imenoval 10. nov. 1955 za ministra za vojsko. Na tem položaju je gen. Arana ostal tudi pod Lonardijevim naslednikom v predsedništvu republike sed. predsednikom gen. Aramburujem vse do prejšnjega četrta. Za novega ministra je bil imenovan 67 letni gen. Víctor Jaime Majó. Novi vojni minister je vplivna vojaška osebnost. Bil je med drugim profesor na vojni akademiji, veljnik armadnih zborov ter tudi šef vrhovnega generalnega štaba. Od leta 1950 ni bil več v aktivni vojaški službi. — Glavni tajnik radikalne skupine Unión Cívica Radical del Pueblo dr. Arturo Sammartino je v radijskem govoru v zvezi z ostavko prejšnjega vojnega ministra in njegovega pomočnika navajal, da sta bila tako gen. Osorio Arana, kakor tudi Leguizamón Martínez zaradi njunega odločnega demokratskega prepričanja v samih vojaških krogih predmet stalnih napadov. Po izvajanju omenjenega radikalnega prvaka se nekateri visoki vojaški krogi zavzemajo za to, naj bi vojaška vlada kar ostala naprej po vzoru Franka v Španiji. Napadali so ju nadalje skrajni nacionalisti, pa tudi pristaši dr. Frondizija med vojsko. Ti da so zahtevali, naj bi predsednik republike preklical odlok o razpisu volitev v ustavodajno skupščino ter takoj razpisal splošne državnozbornske volitve, da bi gotovi politični elementi lahko v naglici postavili svoje protiljudske kandidate. Z ozirom na take in slične govore je min. za vojsko objavilo sporočilo, da so povsem brez osnove govore, da bi bila skupina generalov od predsednika republike zahtevala razveljavitev razpisa volitev v ustavodajno skupščino in razpis splošnih državnozbornskih volitev.

Argentino je prejšnji teden zadela velika letalska nesreča. Potniško letalo, ki je odletelo iz Bs. Airesa s 15 potniki v Bariloče zaradi slabega vremena ni prišlo na cilj, ker je zadelo v planinski vrh 30 km od Bariloče. Letalo se je razbilo, vsi potniki so pa bili mrtvi. Med njimi sta bila tudi dva mlada para, ki sta odšla iz Bs. Airesa na poročno potovanje. Vse žrtve so z letali prepeljali v Buenos Aires.

Na predlog ministrstva za promet je vlada odobrila zvišanje železniških tarif. Splošno zvišanje potniških železniških tarif znaša 20% od dosedanjih tarif, na področju Vel. Bs. Airesa pa 40%. Tarife za blagovni promet so zvišali za 35%. Zvišanje tarif bo stopilo v veljavo dne 1. junija t. l. Kot znano so lani imele argent. železnice 3.103 milijone pesov izgube. Za letos je bila izguba preračunana na 3.658.243.000 pesov. Z junijskim povišanjem žel. tarif se bo izguba znižala za eno milijardo pesov. Ob tej priložnosti so v prometnem ministertvu izjavili, da žel. upravo stane prevoz potnika za en km 21 centavov.

sarstva, zavzemamo se le za strpnost, brez katere sta skupno življenje in delo vsaj zelo težavna, če ne naravnost nemogoča.

Kitajska — sovjetski satelit

Ena izmed satelitskih držav, iz katere je danes najtežje dobiti zanesljiva poročila o političnem in gospodarskem položaju, je rdeča Kitajska. Večina svobodnih držav je prepovedala svojim časnikarjem vstop na Kitajsko, kadar pa kateri pride tja, mu komunistične oblasti omejujejo gibanje po deželi. Toda iz poročil turistov in raznih gospodarskih komisij, ki od časa do časa prihajajo na Kitajsko ter beguncev, ki dnevno beže v Hongkong, pa tudi iz sicer močno cenzuriranih radijskih poročil iz Pekinga, si je mogoče ustvariti dovolj podrobno sliko o političnem in gospodarskem položaju, v katerem se nahaja ta največji sovjetski satelit.

Poljedeljska kriza

V zadnjem času vlada v rdeči Kitajski ena največjih poljedeljskih kriz od komunistične okupacije dežele l. 1949. Hudo pomanjkanje hrane postavlja težke ovire Maocetungovim ambicijam po hitri spremembi Kitajske iz poljedeljske v industrijsko silo. Na stotisoče prisilnih delavcev je poslal v rudnike, da

kopljejo dvakrat več premoga kakor so ga kdaj koli prej pod Čangajškovo vlado in da so proizvedli nad 4 milijone ton jekla lanske leto. Ta številka je majhna v primeri z jekleno produkcijo USA, ki znaša letno 115 milijonov ton, toda prekaša vse azijske države razen Japonske. Toda kljub temu prisilnemu napredku v industriji so rdeči vladarji v Pekingju pred dvema mesecema pričeli zaustavljati ta dvig.

Beg z dežele

Temu presenetljivemu zaviranju industrije je vzrok dejstvo, da je Kitajska bolj kakor katera koli velesila, v vsem odvisna od kmečkega prebivalstva. Ker ji vedno primanjkuje surovin in goriva, mora razvijajoča se kitajska industrija uvažati dve tretjini potrebnega petroleja, 40% nučnih strojev in mnogo jekla. Nad polovico teh nučnih uvoznih plačil je rdeča Kitajska s poljedeljskimi proizvodi — s hrano, ki jo je neusmiljeno odtrgovala od ust vedno lačnemu kmečkemu prebivalstvu.

V vedno večjem številu kmečko prebivalstvo rdeče Kitajske beži izpod težkih bremen, ki mu jih je nalagala država. Ze v prvih mesecih letošnjega leta je list "Jangce" poročal, da je ljudski odbor province Hupeh izdal ukaz o "najstrožjem kaznovanju" vsakogar, ki bi zaposlil pobežle kmete, ki "beže v mesta in tako povzročajo težko škodo poljedeljskemu razvoju." Kljub takim ukazom pekinški "Ljudski dnevnik" ugotavlja v eni zadnjih števil, da je v zadnjih tednih pribežalo v industrijsko provinco Kanton nad 50.000 kmetov.

Dva vzroka

Vzroki za te množične pobege so naravne in umetno povzročene nesreče. Pred dvema letoma je Maocetung ukazal, da mora biti pred pomladno setvijo leta 1957 vseh 500 milijonov kitajskih kmetov včlanjenih v kolhoze. Po poročilih iz preteklega tedna se je včlanilo nad 90% kmečkega prebivalstva, seveda nasilno, ter je zato ogromno število kmetov izgubilo sleherni zanimanje za uspešno proizvodnjo ali sploh za kakršno koli pridelovanje.

"V kolhozu št. 4 v okraju Jišing", po-

roča nankinški dnevnik "Hsinhua", "nekateri člani govore: 'Tudi če bi delali do smrti, ne bi dobili niti enega centa za nakup soli in olja.' Da bi še povečali gorje, so mnogi vodje kolhozov ukazali večjo proizvodnjo žitaric in zanemarili stransko proizvodnjo n. pr. prešičereje. Rezultat takega gospodarstva je bil, da je število prešičev na Kitajskem v zadnjem letu padlo za 20 milijonov glav.

V avgustu lanskega leta, ko je kolektivizacija ravno dosegla višek, pa so po desetih provincah — 26 milijonov hektarjev obdelovalne zemlje — divjale suša, povodnji in viharji. Samo v provinci Honan je bilo porušenih ali poškodovanih nad 2 milijona domov. Produkcija žitaric in volne je padla pod normalno raven. Letošnjo pomlad se je ogromno število kmetov, ki naj bi se jim v kolektivnih zadrugah bolje godilo, znašlo na robu lakote. V teh okoliščinah so rdeči kitajski vladarji iznašli propagando o splošnem nasprotovanju kolektivizaciji, upor, ki more pripeljati komunistični industrijski načrt na mrtvo točko.

Začasen korak nazaj

Postavljeni pred to dejstvo so se Maocetung in njegovi tovariši odločili za korak nazaj. Pred dvema mesecema je v očitnem naporu za zmanjšanje lakote podpredsednik Čenjun, vodja rdečega kitajskega gospodarstva, objavil, da bo izvoz svinjine in jedilnega olja znižan za dve tretjini. Istočasno so za dosego večje proizvodnje življenjskih potrebščin, določili eno šestino proračuna za leto 1957 za lahko industrijo. Po prvotnem načrtu prve petletke je bilo proračunsko razmerje med težko in lahko industrijo postavljeno na osem proti ena. V preteklem tednu pa je Peking v namenu, da bi zmanjšal živilsko potrošnjo mest in povzročil večji dotok denarja na deželo, dygnil cene živilom. S tem naj bi dali nov zalet kmečkemu prebivalstvu za večjo poljedeljsko proizvodnjo. Toda, komunistični oblastniki dovoljujejo olajšave samo začasno. Ko bodo sigurni, da so odvrnili večje eksplozijo, bodo pekinški komisarji znova za drgnili vrv. Njihove ambicije in ukazi iz Moskve, da bi napravili iz Kitajske industrijsko veslesilo, so ostali nespremenjeni.

Novice iz Slovenije

Vremenska katastrofa v Sloveniji

Začetkom maja je zadela Slovenijo huda vremenska nesreča. Iz pisma, ki ga je pisala neka mati svojemu sinu, posnemamo: "Ko bi bil Ti doma, bi bil vesel ob pogledu na naše vrtove, polja in vinograde. Vse je bilo v cvetju, kot menda še nikoli, žito že v klasju in trta je že kazala nastavke grozdov. Pa je nekega večera zatulila burja in pod noč je začel padati moker sneg, ki se ga je do jutra nakopičilo nad dvajset centimetrov. Sredi noči so ljudje vstajali in otresali drevje, ki se je pod težo snega lomilo. Zjutraj je pritišnil mraz, da je bilo vse pokrito s trdim ledom. Ko je sneg izginil, je bil pogled na naša polja, vrtove in vinograde obupen. Tako so šli naši upi za letos po vodi. Ne vem, kako bomo preživeli leto brez kruha in brez skromnih dohodkov, ki nam jih dajeta vinograd in vrt."

Drugo pismo pa pravi: "...Sinoči, ko sem pisala tole pismo (5. maja), se je bliskalo in grmelno. Ob 11. uri je začelo snežiti. Zapadlo ga je raje več kot deset centimetrov. Vse je že bilo v najlepšem cvetju, žito je že kazalo klase, zjutraj pa je bilo vse poležano pod težo snega. Neprecenljiva škoda je bila storjena na drevju in polju. J. J. ima dva ha zemlje z deteljo, pa ni bilo dneva kaj dati zajcem, ker je vse pod snegom. Radio že vse jutro opozarja na potrgane električne žice in svetuje gospodarjem, naj otresajo drevje, da se bo vsaj nekaj rešilo. Grozno, grozno!"

JURČIČEV JURIJ KOZJAK IZŠEL TUDI V NEMŠKEM PREVODU

Cistercijski samostan v Stični je leta 1936 slavil 800 letnico svoje ustanovitve. Za to slavnost je prispeval svoj delež tudi č. g. Ferdinand Kolednik na ta način, da je v francoščino prevedel prvo pomembnejše Jurčičevo delo Jurij Kozjak, ker je zgodba tega Jurčičevega junaka tesno povezana z zgodovino stiškega samostana.

Od tedaj je Jurčičev Jurij Kozjak po zaslugi neumorno delavnega g. Ferdinanda Kolednika nastopil zmagovalno pot v svetovne literature. Prevod je sledil prevodu. Danes jih je že 16. Jurija Kozjaka so namreč prevedli v hrvaški, srbski, italijanski, španski, litvanski, kitajski, japonski, grški, vietnamski, abesinski, holandski, angleški, češki, madžarski in sedaj tudi v nemški jezik.

Nemški prevod je izšel za Veliko noč v založbi Josef Habel v Regensburgu. V polplatno vezana knjiga stane 6.50 nemških mark.

O tem edinstvenem uspehu slovenske knjige v svetu bomo objavili razpravo v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1958.

Rektor dunajske Akademije za upodabljalno umetnost je naprosil Slovensko Akademijo za znanost in umetnost naj bi pripravila razstavo pok. slov. arhitekta Josipa Plečnika za veliko razstavo, ki jo dunajska akademija pripravlja trem znamenitim arhitektom: Loosu, Wagnerju in Plečniku. Slov. Akademija znanosti in umetnosti je vabilo sprejela ter je določila najboljšega poznavalca del in umetnosti pok. Plečnika dr. Franceta Steleta, da s pomočjo širšega odbora pripravi vso potrebno dokumentacijo o Plečnikovem delu.

Izvršni komitet CK Zveze komunistov Jugoslavije je na zadnji seji sklenil, da bo začel izdajati tednik "Komunist" in časopis "Socializem". Tednik komunist bo glasilo Zveze komunistov Jugoslavije, časopis "Socializem" pa glasilo CK Zveze komunistov Jugoslavije. Namen obeh listov bo ohranjati ter poglobljati enotnost med komunisti.

Zaradi deževja se je v Zagorju utrgal zemeljski plaz in zasul strugo potoka Kotredežice. Z napornim delom so rudarji strugo očistili, popravili progo rudniške železnice in obnovili prevažanje premoga po njej.

Umrlj so. V Ljubljani: Janez Vizjak, upok, črkostavec, Maks Mihelič, žel. v p., Ciril Peternelj, profesor, Viktor Lapajne, Franc Skok, uslužbenec, Marija Progar, Elizabeta Košmerlj, roj. Krže,

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Tretji visokošolski študijski dan. Slov. visokošolci in visokošolke so imeli v ned. 19. maja svoj študijski dan. Vršil se je v prostorih kolegija na ulici Tequendama 3757 v Villa Devoto. Udeležilo se ga je lepo število mladine, ki študira na posameznih fakultetah buenosaireskega vseučilišča. Ob 9.30 uri je imel mašo duh. asistent Slov. kat. akad. društva g. dr. Ignacij Lenček, dekan slov. bogoslovne fakultete, ki je imel po evangeliju na zbrano akad. dijaštvo lep in tehten govor o učiteljski nalogi Cerkve.

Po maši je predsednik SKAD g. Vladimir Voršič začel tečaj s kratko molitvijo. Pozdravil je duh, asistenta g. dr. Ign. Lenčka, predsednika SKAS-a g. ravnateljca Ivana Prijatelja in dop. predavatelja g. R. Smersuja ter omenil, da je let. tečaj posvečen študiju soc. vprašanj. Takoj nato je g. Smersu povzel besedo in poslušalcem orisal probleme moderne socialne politike. V daljšem predavanju je prikazal zgodovinski razvoj socialno-političnega delovanja človeške družbe, primerjal bivšo in sedanjo jugoslovansko soc. zakonodajo z argentinsko ter omenil načrte, ki jih ima Slo-

V nedeljo 2. junija 1957 popoldne ob 16. uri

SPOMINSKA PROSLAVA

V POČASTITEV PADLIH SLOVENSkih DOMOBRANCEV TER VSEH ŽRTEV VOJNE IN KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE V SLOVENIJI.

V a b i

Društvo Slovencev

Otilija Jug, učit. v p., Stanislav Podgoršek, avtoprevoznik, Niko Furlan, v sodni oficial v p., Marija Podgoršek, Marija Walluschnig, roj. Gogala in Frančiška Zavrl, roj. Rajgel v Zg. Bitnjah, Marija Covnik v Laškem, Ana Pinterič, roj. Cerjak v Artičah, Janko Vozel, šolski upravitelj v p. v Novem mestu, Jakob Rozman, upok. v Celju, Marija Černe, v Zagorju ob Savi, Lovro Marinšek, biv. mesar, gost. in pos. v Naklem, Jože Gabrijelečič, uslužb. elektrarne v Dolarju, Andrej Zalašček v Celju, Engelbert Gorišek, pos. v Brezovcu pri Stični, Leopold Merčun, uslužb. na občini v Kočevju, Nande Žibert v Krašnji, Pavla Jalen, roj. Manfreda na Javorniku, Ana Boehm v Mariboru, Matija Trtnik, roj. Zavrl v Zg. Kašlju, Viktorija Taler, roj. Mekiš v Gornji Savi, Nežka Homovec, roj. Kogovšek v Dravljah, Leon Otavnik-Leč, uslužb. drž. sekretariata za notr. zadeve v Beogradu, Miha Hotko, mlinar in žagar v Rigoncah, Jože Mrak v Starem dvoru in Frančiška Tekavc v Rafolcah.

gačnost v osebnih, od Boga danih lastnostih posameznikov v družbi, ki jih mora (ožja) družba upoštevati in se z njimi obogatiti. Temu se v svojó škodo odrekajo totalitarni režimi in tudi nekatera velika industrijska podjetja, ki bi imela rajši tope delavske številke kot misleče delavce, kar pa je v res produktivnih, velikih podjetjih že dovedlo do drugačnega gledanja na delovne moči: da je samostojno misleč delavec dragocenejši od delavca — poslovne mašine.

Ves drugi del večera je zavzela debata, ki jo je predavatelj uspešno vodil in dal v posebnem razgovoru svojim prejšnjim, znanstvenim izvajanjem še bolj razumljiv povdarek.

OSEBNE NOVICE

† Jožef Rijavec. V Bs. Airesu je umrl 83. letni staronaseljenec Jožef Rijavec, doma iz Solkana pri Gorici. Zapušča ženo, sinove in vnuke. N. v m. p.

† Avguštin Dornik. V mestu Olivos je umrl po dolgi boleznii in hudem trpljenju, previden z vsemi zakramenti, staronaseljenec, 48. letni Avguštin Dornik iz Števerjana pri Gorici. Zapušča ženo in brate. N. v m. p.

Poroka. V Bariločah se bosta jutri, 24. maja t. l., poročila g. Jožko Simčič in gdč. Heidy Anna Landolt. Iskrene čestitke!

V štev. Svobodne Slovenije z dne 9. maja t. l. je v poročilu o II. Slovenskem dnevu po pomoti izpadla navedba ramoškega slovenskega pevskega zbora. Ta zbor je na prireditvi sodeloval ter je pod vodstvom dirigenta g. Gabriela Čamernika pel med mašo na pristavi.

LANUS

Trije naši fantje iz Slovenske vasi in sicer Burja Tone, Černak Lojze in Grbec Mirko so se udeležili letošnjega vse-slovenskega romanja v Lujan peš. Po sedemnajst urni hoji iz Lanusa so srečno prispeli na cilj, kjer so se naslednje jutro priključili romarski pobožnosti ostalih Slovencev, ki so se pripeljali z vlakom in avtobusi.

Po šmarnični pobožnosti je naša šolska mladina v nedeljo 19. t. m. priredila v domu lepo uspešno materinsko proslavo pod vodstvom požrtvovalne gdč. Zdenke Virantove. Vrstilo se je petje nad štirideset otrok močnega mladinskega zbora, recitacije, govori in igra. Otroci so med seboj tekmovali, kdo bo lepše zapel in igral. Burjev fantek in

Vsak teden ena

SEM TER POJD

Sem ter pojd, sem ter pojd,
saj sem koj sama,
kaj boš pa zunej stav,
zunej stav, zunej stav,
kaj boš pa zunej stav,
zunej je svana

Pršu sem, našu sem
pojstvo postvano,
noter pa dečve nč,
dečve nč, dečve nč,
noter pa dečve nč,
lubu sem svamo

Dečva je rajtava
mene golfati,
jaz pa sem moder biv,
moder biv, moder biv,
kakor je hauptman rekel,
jaz pa sem moder biv,
pa sem se zviv.

Celarčev Boris sta kot alt in sopran lepo zapela znano pesem o mamici po češki melodiji. Posrečena je bila tudi igra "Mamin god", kjer so se mali in stari od srca nasmejali. Hvaležni učiteljci, ki je otroke tako lepo pripravila za to prireditve, so se starši zadovoljni vračali na svoje domove.

Kadar mesar potrebuje obleko, mu jo sešije krojač in krojač s svoje strani kupuje meso pri mesarju. Ta razdelitev dela v svobodni družbi nam je vsem tako sama po sebi razumljiva, da bi se mesarju — po domače povedano — še krave smejale, če bi si sam šival obleko.

Ko pa odločamo o naložbi našega lastnega denarja, postane razdelitev dela vendarle marsikomu nejasna. Prenekateri si domišljajo, da sam najbolje ve, kje in kod se denar najbolj varno naloži in na kakšen način je mogoče z njim največ zaslužiti. Zato pa kasneje večkrat pride do težav; tedaj ponavadi valimo krivdo na vse druge in jih dostikrat po krivici obtožujemo nepoštenosti, kljub temu da včasih pri vsej dobri volji začasno ne morejo izpolniti svojih obveznosti.

Ko torej premišljuješ, kaj bi napravil s prihranjenim denarjem, dobro preudari ali boš poleg svojega poklicnega dela imel še čas za skrb in delo, ki ti ga utegne povzročiti prehitra ali pa nepremišljena naložba. Morda je pa le bolje, da svoj denar zaupaš ljudem, ki se stalno bavijo s sodobnimi denarnimi naložbami in utegnejo hitreje spoznati težave in nevarnosti, pa tudi koristi, ki so z njimi v zvezi. Če se za to odločiš, ti je na razpolago družba PROMET SRL (edina družabnika brata Krištof), kjer denar lahko tako naložiš, da ga dobiš vedno nazaj kadar ga potrebuješ, in da ti obenem prinaša še prav lepe obresti. Naslov je 25 de Mayo 533, 3. nadstropje, T. E. 31-6435, Buenos Aires.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(37)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Gospa vse te nevljudnosti mirno poslušala. Niti enkrat ni opaziti na njenem obrazu tiste žalostne bledece, ki se je pokazala vselej, kadar je videla ali slišala kaj nepravilnega. Zdaj pa zdaj se je mimogrede nekoliko nasmehnila Bernardkinemu hitremu poročanju. Komaj bežen pogled na divjo rožo dokazuje, da je razumela Peyramaleovo zahtevo. Gospa je raztresena. Ne sklanja se k svoji varovanki. Njene kristalne modre oči so danes bolešno uprte v daljavo. Videti je, kakor da ima prikazen sama prikazni in sicer prikazni bolečine in groze, zakaj njene ustnice neprenehoma oblikujejo besedo: "Pokora!" Bernardka vidi, da mora biti tokrat v njej gnus velik, zato poskuša vse, da bi Gospoj bivanje na tem nagnusnem svetu s pokoro kar moč olajšala. Kar naprej poljublja tla in kolena ji krvave od plazenja. Ne miruje prej, dokler tudi dlani niso ena sama rana. Hoče navdušiti množico, da bi ji v pokori pomagala. Vendar ji to ne uspe popolnoma, ker le nekaj ljudi razume njen namen. Raje bi gledali čudež, kakor bi prevzeli nase neprijetnosti, s katerimi bi zmanjšali Gospojno trpljenje. Kljub lepemu vremenu Gospo stresa mraz. Roži na njenih nogah sta popolnoma motni. Po dvajsetih minutah se že umakne. Ljudje so govorili, da se je Bernardkino obličje danes komaj kaj spremenilo.

Verniki so pričakovali, da bo današnji četrtek, petindvajseti februar, dan rožnega čudeža. Z enajstim februarjem

vred, ko se je Gospa Bernardki prvič prikazala, je to tretji četrtek prikazovanj. Vznemirjenje po čudežu hrepenečih, ki so Gospojno ponašanje že vnaprej predržno preračunali, je kar vidno. Ne samo kmetice iz doline Batsuguere, tudi gospa Millet, teta Bernarda, Bouhouhortsova, Nicolauova, Sajouova in mnogi drugi so prepričani, da je danas na tehtnici nekaj zelo tehtnega.

Med županom in cesarskim državnim tožilcem na eni strani in med cesarskim državnim tožilcem ter policijskim komisarjem na drugi strani je prišlo do hudih nastopov. Drug na drugega so zvrčali krivdo za žalostno situacijo, v katero so zašle oblasti. Pred vsem je pariški tisk kakor od hudiča obseden. Dutourov politični instikt je to naprej vohal. Največji časopisi so porabili to žalostno, toda nesramno zgodbo, da so iz ozadja hinavsko napadli absolutistični cesarski režim, češ, da se ima cesar zahvaliti za oblast samo državnemu udaru.

"Kakor blisk so razsvetlila", tako piše "Journal des Debats", "ta žalostna prikazovanja v Lurdu vso materialno in duhovno revščino, v katero je obsojeno naše ljudstvo v južnih provincah. Koliko se je storilo zadnjih deset let, da bi to nadarjeno ljudstvo našlo zvezo z moderno sodobnostjo? Nič se ni storilo, manj kot nič in sicer vse iz premišljene namena. Ljudstvo, ki ga še danes po veliki večini vzgajajo menihi in nune, se ne more povzpeti do višine svobodnega mišljenja, ki pomeni konec tiranije.

Sproščen verski fanatizem je najbolj gotov prijem, s katerim je mogoče človeštvo odvrniti od najvišjih ciljev, ki so zavojevanje in organiziranje sveta. Naj bi si cesarski minister za uk in bogočastje, gospod Roulland, vzel te besede k srcu."

Gospod Roulland si je te besede vzel k srcu tako močno, da je z razmršenimi lasmi zaklinjal šefa svojega kabineta: "Rešite me teh neumnih prikazovanj!" Zagrešil je seveda najtežje napako, ker ni dal nobenih gotovih navodil, kako naj bi se to zgodilo. Šef kabineta je potožil zadevo notranjemu ministru in justičnemu ministru Delanglu. Notranje ministstvo je sestavilo popoprana vprašanja, ki jih je poslalo baronu Massyju, tarbeskemu prefektu. Obenem je minister Delangle opozoril cesarskega vrhovnega tožilca v Pau, gospoda Falconneta, naj se brez odlašanja razgleda po pravu. Uzaljeni prefekt je s svoje strani naslovil ostra vprašanja na podprefekta Ducoa v Argeles in na policijskega komisarja v Lurdu. Istočasno je zahteval vrhovni državni tožilec Falconnet od cesarskega državnega tožilca Dutoura poročilo o inkriminiranem dejanju. Tako so se na Jakobovi lestevici birokracije vrstila službena vprašanja in službene izjave, ne da bi prišli do kakšnega sklepa, kaj šele do postopka. Ker si niti najvišji pristojni urad, ministrstvo za bogočastje, ni upal začeti odločilne akcije, so bili nižji uradi v čezdalje večji negotovosti. Videti je bilo, da prikazovanja iz onostranosti v tostranost ni kos noben paragraf. Da bi ohranili vsaj videz, so se zedinili, da je treba družino Soubiours "strogo nadzirati", prav tako deklico Bernardko in vse izzavane nerednosti. Ker pa je v navadnem in držav-

nem življenju tako, da najšibkejši vse nosi, so obesili vse na vrat malemu policijskemu uradniku Jacometu. Revež je čutil, da mu Gospojna trdovratnost ma je stolček. Če bo šlo tako naprej, ga bodo z revno pokojnino porinili v pokoj. Jacomet doživlja težke ure. Uzaljen je in prestrašen hkrati. More ga rešiti samo tista odločnost, ki manjka njegovim predpostavljanim. Pripravljen je, da na ta četrtek pokaže zgled. V ta namen mobiliziral vsega lurskega orožništva, sedem orožnikov in Calleta, temveč je poklical pomoč tudi iz Argelesa. Tamošnja brigada je poslala tri orožnike. Tako se je že pred šestimi uro zbrala pred Massabiello enajst oborožencev, do bi brzdali Gospo, Bernardko in njene pristaše.

S tem pa tudi Jacomet ni računal, da bo namreč na dan pričakovanega čudeža privrelo iz vseh krajev skoraj pet tisoč ljudi. Gnetli so se po državnih cestah preko gore, preko gozdiča Salliet in očka Chalet proti votlini. Jacomet je ukazal orožnikom, naj napravijo kordon, da bi zaprli dohod za veliko maso. Spuste naj le Bernardko z ožjim spremstvom, doktorja Dozousa, Estradeava dva in nekaj drugih odličnosti. Mlinarja Antona Nicolaua, najstarejšega stalnega moškega gosta pri Massabielli, je Jacomet surovo zavrnil. Zato je Anton poklenil tesno ob brigadirju d'Angla in z meketajočim glasom intoniral Marjino pesem. Velik del množice se je pridružil njegovemu zgledu. Policijski komisar je s svojimi odredbami bolj služil kakor škodil. Portal votline je približno prav toliko velik kakor oder v gledališču. Ker so danes tesno zgneteni gledalci stali okoli tega odra v daljnem polkrogu, ker so prednji klečali, zadnji

pa stali, je bilo danes boljše videti kakor sicer. Komisar je za prizor, ki ga je sovražil, odredil red, kakor ga ni namerjal.

Bernardka je danes videla Gospo kakor novo. (O, nikoli ne more njena plaha ljubezen Ljubljene do dna doumeti.) Danes je tudi videti, da prikazen ljubljenske ne misli osrečiti. Zavoljo tega Bernardka tokrat ni padla v globoko zamaknjenje, v katerem je množica nevidno vidno videla. Poleg tega Gospa še nikoli ni bila tako praznična kakor na današnji četrtek. Natančno povedano: pravzaprav je prvič res praznična. Njena premagujoča ljubeznost ima stroge in odločne poteze. Tudi smeh in pokloni, prisrčna znamenja vsakega novega svidenja, so bili zmerni, uradni, komaj nakazani. Tudi gube na obleki so bolj toge kot sicer, rob tančice se ne zgane v vetru in kodri, ki so ji sicer prosto visele s čela, so tokrat skrbno skriti.

Bernardka čuti tako, da bo danes vse preostalo morala storiti sama. V mnogih nočeh je že premišljala, kako bi mogla priti bliže skalni odprtini. Dovolj velikih skal leži pred steno, da bi prav zlahka prek njih prišla vsaj do trnjevega grmiča, ki obrobja vhod kakor razmršena brada. Gospa napravi prvi križ, ki ga Bernardka posname. Potem s kazalcem pomiga deklici, naj pride bliže. Bernardka je koj našla pravo skalo in se brez truda povzpela tako daleč, da je s obrazom dosegla grm. Brez posebne Gospojne želje bi se ne upala tako približati. Z glavo je le nekaj centimetrov od brezkrvnih nog, na katerih žarita zlati roži. V navalu strastne predanosti, ki je obenem višek pokore, zarine Bernardka glavo v trnjev grm ter ga poljubi. (Nadaljevanje v prihodnji številki)

PRED ODLOČILNO TEKMO

NEKAJ PRIPOMB K PRIREDITVI V SOBOTO 25. MAJA

Moštvi Naš Dom - San Justo in SFZ - Morón za sobotno odločilno tekmo

V prvi vrsti od leve proti desni: Smersu Jure, Malovrh Jože, Prijatelj Jože, Modic Jože, Meše Franc, Rus Jože. V drugi vrsti od leve proti desni: Havelka Jože, Magister Albin, Musar Jože, Knap Janez (kap.), sodnika: Križ Bojan in Šturm France, Kosančič Bogdan (kap.), Krištof Janez, Benko Franc

Za marsikoga je bilo tekmovanje v odbojki na Slov. dnevu med Našim Domom in SFZ — Moronom pravo presenečenje. Ne zaradi igre same, pač pa zaradi številnih gledalcev, ki so napetosledili razvoju prijateljske tekme in z dosedaj nam nepoznano navdušenostjo "navijali" za obe nastopajoči moštvi.

Gotovo je odbojka med nami ena najbolj razširjenih in najpriljubljenejših panog športa, kar dokazujejo vse dosedanje prireditve in lep napredek po

OBRAMBNI PAKTI ZAHOD. SVETA

(Nadaljevanje s 1. strani)

stavlja prvi praktični korak h koordinaciji virov držav v skupni obrambi posameznih področij ameriške poloble, korak, ki so ga že dolgo predvidevali v Pentagonu.

ARGENTINSKA VOJSKA NAJMOČNEJŠA

Poleg USA je Argentina vojaško najmočnejša država na obeh ameriških kontinentih, čeprav jo po številu prebivalstva prekašata Brazilija in Meksiko. Prebivalstvo Argentine šteje nekaj 19 milijonov ljudi, njene oborožene sile pa so sestavljene takole: vojska 107.000, mornarica 21.500, letalstvo 19.000. Brazil ima 58,5 milijonov prebivalcev, toda 90.000 vojakov, 8.000 mornarjev in 9.200 letalcev. Meksiko šteje 28,8 milijonov ljudi, ima pa 41.800 vojakov, 2.500 mornarjev in 3.500 letalcev.

Ostalih 16 srednje in južnoameriških držav pa ima skupno 55,5 milijonov prebivalcev ter: vojske 140.800, mornarice 21.200 in letalstva 38.700 mož. Brez mornarice so: Bolivija, Haiti in Honduras, letalstva nimata Gvatemala in Nicaragua.

Costarica in Panama sta brez vojske, mornarice in letalstva. Suhozemsko vojsko so v Costarici odpravili l. 1948 in jo nadomestili s tkzv. civilno stražo v številu 1.200 mož. Panama ima svojo Narodno policijsko silo, vojaško pa jo ščiti jo vojska, mornarica in letalstvo USA.

Število prebivalstva Argentine, Brazilije, Urugvaja in Paragvaja, ki se udeležujejo južnoatlantske obrambne konference v Buenos Airesu, je skupaj 81,7 milijonov, oborožene sile pa štejejo: vojska 205.800, mož, mornarica 31.100 in letalstvo 30.400 mož.

vseh naših središčih, kjer aktivno sodeluje zlasti mladina.

Prireditve, ki bo v soboto, dne 25. maja, popoldne na pristavi v Moronu, bo nekaj izrednega. Na programu so tri tekme, katerih izid je nemogoče predvideti.

V predtekmi se bosta pomerili v revanžni tekmi dekliski ekipi: češke Orlice proti SDO. Kot je bilo že poročano, so prvič, novembra lanskega leta, na tujem igrišču, z majsterco zmagale naše. Ker je že takrat bila razlika tako malenkostna, da bi zmagala mogla pripadati enim kot drugim, bo na izid sobotne tekme odločilno vplivala temeljitejša priprava.

Poudariti pa je treba, da bodo ob tej priložnosti slov. dekleta prvič nastopila v odbojki pred našo publiko. Že to zasluzi vso pozornost.

S tekmo med Našim Domom in SFZ — Moronom bo zaključeno tekmovanje, ki se je vršilo v okviru Slovenskega dne. Med našimi moštvi sta ti dve najmočnejši in bo ta spopad odločil, katero je boljše. Kljub temu, da je Moron ob raznih priložnostih že trikrat zaporedoma zmagal, so ta srečanja vedno ostrejša in bolj napeta. Zaradi nepredvidenih ovir niso mogli Sanjuščani zadnje zastopiti z vsemi svojimi silami. Vidna je bila vrzel in nepovezanost ekipe, ki se je kazala v obrambi posebno pa v napadu, ker nista mogla igrati dva najboljša člana. Opaziti pa je bilo velik tehnični napredek pri posameznikih, predvsem v obvladanju žoge. Po tem je mogoče sklepati, da je šestorica tudi kot celota zelo vigrana.

Po mnenju strokovnjakov je uspeh Morona pripisovati le učinkovitemu napadu. Posebnega napredka ni bilo opaziti. Manjkalo je zlasti skupne igre, iz česar sledi, da manjka resnih treningov.

Nedvomno bo ta dvoboj pokazal dve enakomerni moštvi, ki se bosta z zagrizenostjo borili za zmago.

Kot zaključek te športne prireditve, se bodo Morončani spoprijeli v revanžni tekmi s Čehi. Kot gostje so bili poraženi v treh setih. Kot domačini imajo to pot gotovo več izgledov na uspeh. Vendar moramo omeniti, da češko moštvo redno nastopa v argentinski federaciji in je znano po svoji lepi igri, kjer se po

SLOVENCI PO SVETU

U. S. A.

Dr. Bojan Ribnikar, ki je prva povojna leta preživel v Trstu kot urednik dnevnika "Glas zaveznikov", je po emigraciji v Argentino leta 1947 v tej deželi živel do aprila 1951. Ves ta čas se je aktivno udeleževal vsega dela pri Društvu Slovencev ter je v njem zavzemal položaj podpredsednika. L. 1951 je iz Argentine prispel v Severno Ameriko. Nekaj časa je imel zaposlitev v New Yorku, nato pa v San Franciscu v Kaliforniji, kjer je tudi nadaljeval študije na univerzi. Pred časom je dobil novo službeno mesto. Prevzel je mesto upravnik potovalnega oddelka Everett Steamship Corporation na Japonskem. V Tokio je odpotoval z gospo Vido dne 16. maja t. l. G. dr. Bojanu Ribnikarju in njegovi življenski družici ge Vidi ob odhodu v daljno Japonsko in na novem službenem položaju želimo mnogo sreče, osebnega zadovoljstva in veliko uspehov.

V cerkvi sv. Vida v Clevelandu se je 11. maja t. l. poročil g. Marijan Jakopič z gđc. Jožico Petelin. G. Jakopič je priljubljen pisatelj in pesnik ter zlasti znan po svoji pesniški zbirki "Vrbova piščal". Iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Družino g. Cirila Milača, pevovodje pevskega zbora Korotan in njegove žene ge Herte, roj. Šifer, je zadela huda nesreča. Umrli jima je tri in pol leta stari sinček Andrej-Ciril. Pokopali so ga 3. maja na clevelandskem pokopališču Kalvarija. Hudo prizadeti družini naše sožalje.

AVSTRALIJA

V okviru Slovenskega društva je začel v Slovenskem domu v Sydney delovati kulturni krožek. Vodi ga kulturna referentka društva ga Vlasta Cergolova. Ona je prevzela tudi režijo gledaliških iger. Gđc. Antonija Vodopivčeva je prevzela tajništvo krožka, vodila bo pa

sežno odlikuje zanesljiva in izredno požrtvovalna obramba.

Prepričani smo, da nihče od gledalcev ne bo razočaran po tem odbojkaškem popoldnevu. Vsaj kar zadeva kakovost iger. Težko pa je reči, če bodo rezultati ustrezali željam vseh navzočih. Sile posameznih ekip so tako izenačene, da bo v marsikaterem primeru morda odločila sreča pa tudi "navijači".

Spored odbojkaškega popoldneva v soboto 25. maja na Pristavi v Moronu Ob 15. uri nastop dekliskih ekip: Češki Orel: SDO.

Ob 16. uri: Odločilna tekma v okviru športnih prireditev Slovenskega dne za leto 1957: NAŠ DOM — San Justo: SFZ — Moron.

Ob 17. uri revanžna tekma: Češki Orel: SFZ — Moron.

Veš čas prireditve bodo fantje in dekleta skrbeli za dobro in hitro postrežbo. Vsi ljubitelji športa iskreno vabljani.

PAKETE ZA DOMOVINO

preko Trsta pošilja najceneje
LJEPOSLAV PERINIĆ
Chacabuco 93, Buenos Aires
Uradne ure:
od 10. do 12. in od 15. do 20. ure.
Pismena naročila in denar (ček ali giro postal) iz Republike Argentine pošiljajte na naslov
LJEPOSLAV PERINIĆ
Casilla de Correo 1744
Buenos Aires

Iščemo zastopnike po vseh mestih in naseljih Argentine, kjer žive Slovenci. Interesenti naj se javijo pismeno.

Pakete za domovino

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 769. Blizu Retira. TE 31-8788
Buenos Aires
Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

ZDENKA KALEČAK
Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

tudi ženski pevski zbor. G. Jože Urbas vodi tehnično delovno skupino, ga Franči Marko bo pa imela na skrbi glasbo. Kulturni krožek bo prvič nastopil v prireditvi v mesecu septembru. Prireditel bo kratko akademijo, združeno z družabnim večerom. Med drugimi nalogami si je prevzel tudi obvezo, da bo uredil in spopolnih že obstoječo knjižnico. Z zbiranjem novih knjig za knjižnico je že začel.

Avstralski list The Harvest je objavil daljši članek o škofu Vovku v Ljubljani. V članku opisuje zelo podrobno kako so ga komunisti v Novem mestu pred leti polili z bencinom in zažgali. Pisec članka navaja, da je za ta dogodek zvedel od nekoga na Dunaju, kateremu je škof Vovk sam opisal vse podrobnosti odvratnega komunističnega napada. Tako poročajo avstralske Misli.

SAN MARTIN

Družabna prireditve Slovenske besede je bila preteklo soboto v prostorih kluba Excelsior v Santos Lugares. Bila je to doslej ena najboljših. Udeležilo se je nad 300 rojakov in rojakinj. Glavni dobitki bogatega srečolova so bile zopet tri lepe oljnathe slike g. Jošta. Na ta način je Slovenska Beseda razdelila med Slovence že okoli 30 umetnin, ki sedaj krasijo slovenske domove. Harmony Jazz je zadovoljil stare in mlade. Rojstva v San Martinu: V zadnjem času so slov. skupnost v San Martinu pomnožili naslednji novi člani: Daniel Vinko Koenig, sin Franca in Ane Pahole, Vid Pavel Belec, sin Vida in Marije Žagar in Lucija Nanfredi, hči Maksimilijana in Matilde Nanfredi.

CARAPACHAY

V nedeljo, 26. maja ob desetih popoldne bo za slovenske rojake v kapeli sv. Družine v Carapachayu sv. maša, takoj nato pa prosvetni sestanek. Sodeloval bo dekliski oktet Mladinskega doma. Vsi rojaki iz okolice prav vljudno vabljani.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje"; Maj 1957. Vsebinska: Ko je narod krvavel (dr. J. Vodopivec); Papeški molitveni namen za maj (prof. Lojze Geržinič); Dnevi Gospodove slave (Jože Jurak); Consecuencias de un fracaso (Joe Jack); Vigila vzklik (Svetobor Sodobnik); Uslišani Zora Piščančeva); Jezus naš brat (Fray R. Š.); Klančarjeve tri (Gregor Hribar); Pomladni oddih (Svetobor Sodobnik); Farizeji klevetajo Jezusa in zahtevajo zamenja z neba (Dr. M. Gogala); Slovanski svetniki: Sv. Stanislav (Anton Merkun); V svetu misli; Ali znaš prav čitati?; Varuj svoj največji zaklad (Karel Wolbang CM); Med Slovenci po svetu; Don Kamilo: Kazenski

DRUŽABNI VEČER Slovenskega planinskega društva
s o b o t a
8. junija 1957
pri Deklevi
Jorge Newbery 3568
HARMONY JAZZ

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777	

pohod (Guareschi-Jurak); Iz domovine; Kat. cerkev na Angleškem (dr. Stanislav A. Mikolič); Po svetu; Tri minute dobre volje; Misli in priloga Božje stzeice.

Vestnik, glasilo domobrancev in drugih protikom. borcev. Štev. 3-4. Vsebinska: V visoki polet (K. Škulj); Naši materi za njen praznik; Križ (Jca. T. S.); Pesimizen in bivši borci (G.) Za Veliko noč; Pomladna ofenziva v letu 1945 (Fr. Gr.); Sen o vrnitvi (France Balantič); Novakovi (X.); Kako smo dobili domobranske plošče Spomini (V. Dolenc); Da ne pozabimo; Komentarji k številki; Matica mrtvih; Tako smo peli v onih dneh.

OBVESTILA

V nedeljo 26. maja 1957 bo v San Justu SPOMINSKA PROSLAVA DR. LAMBERTA EHRLICHA

ob petnajsti obletnici njegove mučeniške smrti.

Zjutraj ob 8. uri bo v farni cerkvi sv. maša zadušnica, ob 9. uri pa v Slovenskem domu spominska proslava z govorom, petjem in recitacijo.

Vabimo vse Slovence in Slovence, da skupno počastimo za narod zaslužnega moža.

Pripravljalni odbor

Peti večer Slov. kult. akcije bo v soboto dne 1. junija v salonu Ilirija, Alvarado 350, Ramos Mejia. Začetek ob sedmih. Na sporedu je najprej razgovor o temi: "Zakaj moderne umetnine v naše domove?" Potem bo dražba pri zadnji umetniški loteriji nezadeti umetnin (izključne cene bodo zelo ugodne.) Nazadnje družabni pomenek.

Sestanek SFZ bo v nedeljo 2. junija po mladinski sv. maši na Ramon Falcónu. Predavanje o pravi pripravi za zakon bo imel g. dr. Ignacij Lenček. Fantje lepo vabljani.

Izšla je knjiga Zorka Simčiča: Človek na obeh straneh stene v službi Slovenske kulturne akcije. Naročniki jo bodo prejeli po pošti.

Občni zbor SKAD-a bo v soboto 25. maja ob 18. uri v Slovenski hiši na Ramón Falcón 4158. Vabljani člani in vsi tisti akademiki ter abiturienti, ki bi želeli vstopiti v SKAD.

CERKVENI OGLASNIK

Ob 15. letnici smrti Ivana Peršuha, vodilnega člana Slovenske legije, bo maša dne 26. maja ob 18. uri zvečer v župni cerkvi v Hurlinghamu. Prijatelji in znanci najlepše vabljani.

Sprejemam učenke

v slovensko krojno akademijo pariškega sistema.

Poučujem tudi ročna dela in strojno vezenje.

Izdelujem vedno po najnovejši modi damske plašče, kostume, obleke (tudi za neveste) in vseh vrst štikanje.

SLAVKA MEHLE

Profesora de Corte y Confección
San Pedro 1795, Tablada

Kolektiv 10 Vlak iz Haedo

V globoki žalosti sporočamo vsem prijateljem in znancem, da se je v cvetu svoje mladosti v starosti 24 let dne 26. aprila 1957 v Mostah pri Ljubljani pri delu smrtno ponesrečil naš ljubljani sin, brat, nečak, stric in zet

gospod Ivan Oman

Pokopali so ga dne 28. aprila 1957 na farnem pokopališču v Devici Mariji v Polju.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Žalujoci

Mati Ana Oman, bratje: Miro, Andrej in Leopold in sestre Ana, por. Hočevar, Jožica, por. Škrbec, Lenčka, Milica, Jelka ter zeta Ivan Hočevar in Jože Škrbec, vnuki in vnučkinje

Buenos Aires, Cleveland, Devica Marija v Polju, 16. maja 1957.

Vsem prijateljem in znancem sporočam žalostno novico, da je v Strahinju pri Naklem umrla 4. maja moja ljubljena mama

Frančiška Markič, roj. Ušlakar

in bila pokopana 7. maja 1957.

Priporočam jo v molitev in blag spomin.

Sin Janez
v imenu vsega sorodstva

Buenos Aires, Pontevedra, 20. maja 1957.

"Že čriček prepeva, ne more več spat,
v trgatve vleva, spet pojdemo brat..."

Kot eden najbolj pestrih in priljubljenih narodnih običajev bo v skladu z zgodovinskimi izsledki gg. Marjana Marolta in Martina Radošca prikazana

v nedeljo 26. maja z začetkom ob 15 uri

PRISTNA VINSKA TRGATEV

V SLOVENSKEM DOMU V SAN JUSTO

Nastopijo viničarke in viničarji, trgači in osebe, ki je s tem narodnim običajem povezano.

SODELUJE HARMONY JAZZ

Na razpolago bodo domače kolone z zeljem.

Točil se bo tudi pristni mošt iz grozdja — slaščiča za ženski spol.

PRIREDITEV BO OB VSAKEM VREMENU!